

Anpassade böcker

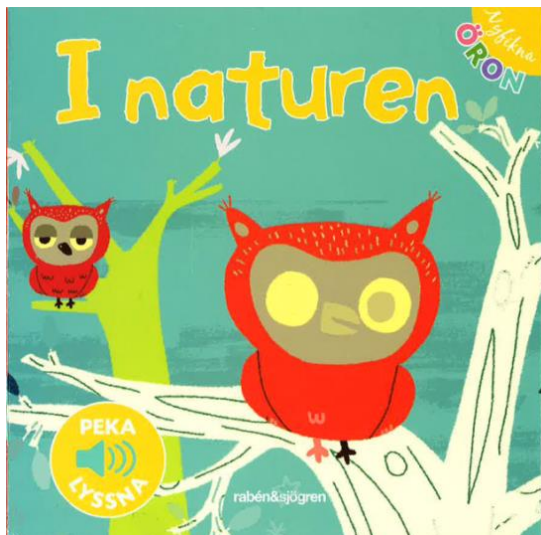
Locka till samspel kring böcker
med anpassningar

Innehåll

Böcker med ljud	3
Böcker som känns	4
Bläddra och lyft.....	5
Boken får liv med konkreta föremål	6
Böcker med tecken	7
Var med och läs med bilder till boken	8
Böcker med pekkarta	9
Bokanpassning med samtalsapparat	10
Böcker som appar	11

Böcker med ljud

För att locka till läsning kan böcker med ljud vara en ingång. På varje uppslag finns en knapp som hör ihop med föremålet på bilden, personen som läser boken kan då trycka på knappen och höra ljudet många gånger. Många böcker med ljud har ett tydligt tema som fordon eller djur som låter och finns både i enkel pekbocksform och mer avancerade ljudböcker. Böcker med ljud kan passa särskilt bra för personer med synnedsättningar.

Förslag på böcker:

I naturen (2013) Stockholm: Rabén & Sjögren

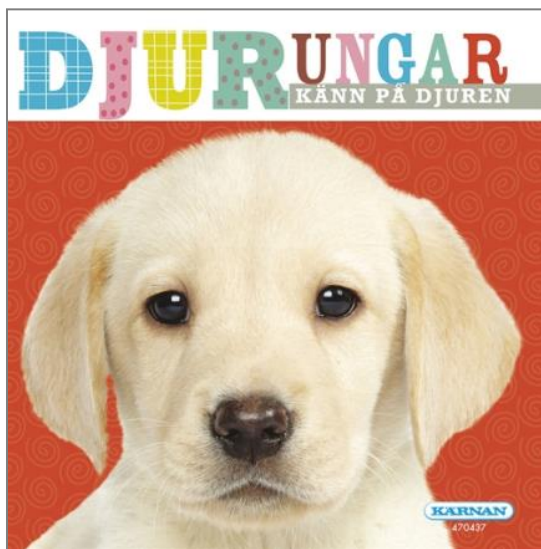
Vad är det som låter? Fordon (2013) Stockholm: Tukan förlag

Tut-tut (2014) Stockholm: Rabén & Sjögren

Vilda djur: 100 fantastiska arter och deras låten (2011) Stockholm: Max Ström

Böcker som känns

Böcker som går att läsa med känslan finns färdiga i bokhandeln. Ofta har böckerna olika strukturer på varje sida som man kan känna på. Det går även att göra egna anpassningar genom att använda vaxsnören och markera konturerna på föremålen i boken. Det kan passa särskilt bra till personer med synnedsättning.

Förslag på böcker:

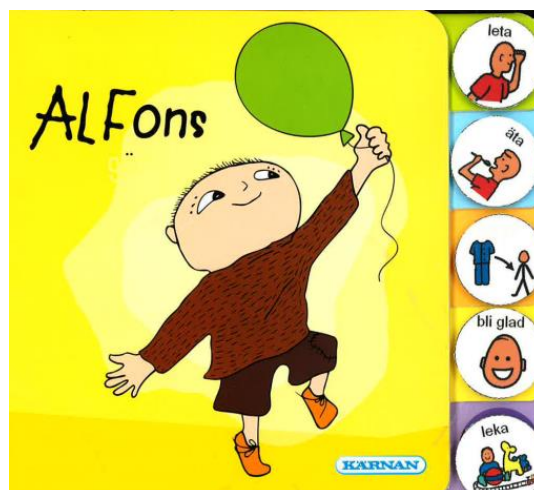
Djurungar; känn på djuren (2014) Kärnan förlag.

Klappa och känn; Traktor (2012) Tukan förlag.

Vi äter. Xavier Deneux (2012) Natur och kultur.

Bläddra och lyft

Böcker med flikar och hål finns i olika varianter, de man kan lyfta och pilla i och de man bläddrar med. Flik- och hålböcker kan passa särskilt bra för personer som har svårt att bläddra i en vanlig bok. Flikarna gör boken mer intressant.

Om en bok med vanliga sidor är svår att bläddra i kan man fästa ett gem eller klädnypa i kanten på sidorna för att underlätta bläddring. Det går även att förkorta boken genom att med gemet eller klädnypan sätta ihop flera sidor.

Det finns också färdiga flikar att använda.

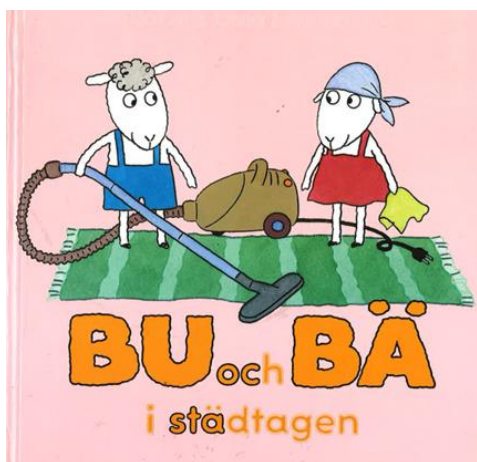
Förslag på böcker:

Vad Alfons gör (2011), Gunilla Bergström. Helsingborg: Kärnan förlag.

ZOO, Min första tittut- bok (2015). Tukan förlag.

Boken får liv med konkreta föremål

För personer med nedsatt språkförståelse eller en intellektuell funktionsnedsättning kan konkreta föremål som passar till boken underlätta förståelsen. Genom att läsa sagan och samtidigt spela upp det som händer får sagan liv. Ett annat alternativ är att först läsa sagan och sedan återberätta den med figurerna.

Förslag på böcker:

Dadda hälsar på! (2011). Hatten Förlag. Det finns även andra böcker om Babba, Bibbi, Bobbo, Diddi och Doddo i Babblarnas värld. **Plastfigurer** finns att köpa på Hatten förlag.

Bu och BÄ i städtagen (1996). Stockholm: Raben & Sjögren. Finns fler böcker i serien. Bu och BÄ finns att köpa i väl sorterade bokhandlar eller på Hatten förlag.

Här kommer Tippen! bok med fingerdocka (2013) B. Wahlströms.

På www.adlibris.com finns böcker med särskilda figurer samlade under en speciell kategori. Figurer till böcker går ofta att köpa i väl sorterade bokaffärer.

Böcker med tecken

Att använda Tecken som Alternativ och Kompletterande Kommunikation, TAKK, är hjälpsamt för att öka språkförståelsen och ge barnet tecken för att kunna uttrycka mer. Det finns många barnböcker som är färdiganpassade med teckenbilder. Böckernas teckenbilder fungerar främst som stöd för den som läser boken i dennes tecknande. Vilken bok som helst blir teckenanpassad om du lär dig lämpliga tecken och sedan använder dem när du läser!

TAKK skiljer sig från de dövas teckenspråk genom att man endast tecknar de viktigaste orden, samtidigt som man läser.

Hatten förlag ger ut teckenanpassade bokserier. Böcker om Babblarna, Olle och Mia, Ajja och Bajja, Bu och Bä, Ebba och Pino finns i deras sortiment.

Landskrona Vision ger ut teckenanpassade böcker. Bland annat finns böckerna om Moa, Linus, Karin och Simon samt Boel och Tore.

På www.adlibris.com har de samlat böcker med tecken för hörande barn. De säljer bl.a. böcker om Totte.

På vår hemsida hittar du förteckningar över tecken som är lämpliga att använda med några barnböcker. Gå till www.habilitering.se/resurscenter, klicka på "Kommunikativt och kognitivt stöd", "Material att ladda ner" och slutligen "Tecken för barnböcker".

Var med och läs med bilder till boken

För att möjliggöra mer aktiv bokläsning kan bilder till boken vara ett sätt att få till ett samspel. Genom att matcha små bilder med bilderna i boken behöver personen stanna upp och faktiskt titta vad som är på bilderna i boken. Det blir ett lugnare tempo och möjliggör att den som läser boken kan säga ordet flera gånger. Genom att erbjuda alternativet att svara med en bild, blir personen som lyssnar på sagan mer delaktig. Om man siktar på att personen ska använda bildkommunikation i någon form kan detta också vara ett bra sätt att träna in bilder/symboler på. Lämpliga böcker att anpassa på detta sätt är ofta flikböcker eller pekböcker med bilder som inte är för röriga.

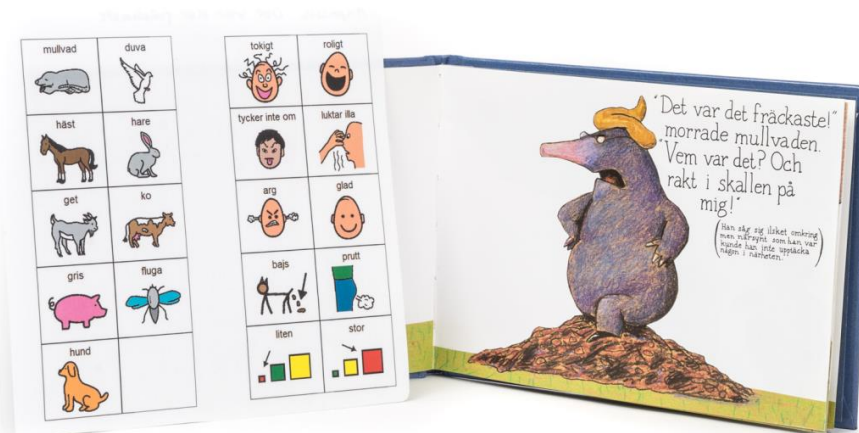

Beroende på vilket syfte man har kan man antingen scanna/färgkopiera bilderna ur boken, eller använda ritade symboler. En kardborrebit sätts fast i boken bredvid varje bild, där sedan de små kardborrebilderna kan fästas när man läser boken.

Böcker med pekkarta

För personer som kan peka på något sätt, det kan vara med ett finger eller något annat och som använder bilder som kommunikationssätt kan pratkartor till böcker vara en bra anpassning.

Bilden nedan visar en så kallad pekkarta, som är gjord för att användas vid läsning av en specifik bok. På kartan kan bilder/symboler läggas in så att personen ges möjlighet att kommentera och fråga om det som händer i boken. Det kan vara bra att välja böcker som erbjuder samspel tex. böcker där man ska gissa vem det är bakom fliken. Då kan personen få gissa vem/ vad det är som gömmer sig genom att peka på kartan.

På vår hemsida, www.habilitering.se/resurscenter finns det många pekkartor till böcker som går att skriva ut. Klicka på "Kommunikativt och kognitivt stöd", "Material att ladda ner" och sedan "Pekkartor för barnböcker". Exempelvis finns följande titlar:

Alla får åka med, av Anna-Clara Tidholm

Apan fin, av Anna-Clara Tidholm

Kanin-bad, av Lena Anderson

Kanin-paket, av Lena Anderson

Lilla grodan, av Anna-Clara Tidholm

Max bil, av Barbro Lindgren och Eva Eriksson

Mollan och mormor, av Lena Anderson

Pino's dagbok, av Kenneth Andersson, Agneta Norelid och Eva Pils

Pino's sommarbok, av Kenneth Andersson, Agneta Norelid och Eva Pils

Sune letar och letar, av Tord Nygren

Tore får en tröja, av Helena Davidsson Neppelberg

Bokanpassning med samtalsapparat

Att använda en samtalsapparat kan göra personen mer delaktig i läsningen. Personen kan t ex få läsa vissa repliker i boken, fylla i slutordet i rimsagor, säga "bläddra" eller göra ljudeffekter till sagan med pratapparaten. I exemplet som på bilden har vi använt en Little Step-by-step som är en enkel pratapparat. I vårt exempel trycker man på sin Step-by-Step när man ser en pratbubbla med namnet Putte i boken. På samtalsapparaten är "Putte!" inspelat. På detta sätt kan både turtagning och samspel bli naturligt i bokläsningen.

På en Step-by-Step kan flera meddelanden spelas in i en sekvens och spelas det går att spela upp ett meddelande i taget genom att trycka på knappen. Little Step-by-step kan vid behov förskrivas som hjälpmedel av logoped eller arbetsterapeut. Ett flertal hjälpmedelsföretag säljer även Little Step-by-step direkt till kund.

Förslag på böcker:

Bä, bä vita lamm: Ellen och Olle sjunger (2007), Alice Tegnér och Catarina Kruusval. Stockholm: Rabén & Sjögren

Nej! (2006), Marianne Adolfsson. Eriksson & Lindgren bokförlag AB

Böcker som appar

Här är exempel på böcker i app-form.

Knacka på		
	Bok med tecknade bilder som kan animeras då man rör på dem. Texten i denna app blir uppläst när man klickar på den.	App Store
Version: Pris: Fungerar till:	1.1.0 30:- iOS 6.0 iPhone, iPad, iPod Touch	 App Store
Mulle Meck bygger en bil		
	En interaktiv bok där det både går att lyssna på uppläsning och att läsa själv. Barnet kan också vara med och hjälpa Mulle i arbetet. Även "Mulle Meck bygger en båt" finns som interaktiv bok.	App Store
Version: Pris: Fungerar till:	1.0.7 30:- iOS 7.0 iPhone, iPad, iPod Touch	 App Store

Det finns även många böcker i app-form som är inlästa böcker och blir som ljudböcker. Genom att använda appar för surfplatta finns många möjligheter att själv göra böcker och spela in ljud, se gärna vår sammanställning av Appar för språkträning.

Obs!

Denna broschyr innehåller ett **urval** av böcker och appar som personal på Habiliteringens resurscenter har sammanställt. Vi ger ingen garanti för att sammanställningen är heltäckande, det går säkert att hitta mer inom området.

Apparnas och böckernas pris kan ändras och innehållet kan i apparna uppdateras.

Vi uppdaterar kontinuerligt informationen och senaste versionen av sammanställningen finns att ladda ner från vår webbsida.

www.habilitering.se/resurscenter